

Motion till riksdagen

1989/90:So427

av Leif Olsson och Kenth Skårvik (båda fp)

Reumatikersjukdomar

Reumatism är en av de stora svenska folksjukdomarna. Man beräknar att ca. 1 miljon människor i Sverige lider av reumatism i någon form. De reumatiska sjukdomarna i rörelseorganen är många till antalet – ett 80-tal är vetenskapligt belagda. Den kanske mest kända är kronisk ledgångsreumatism, men också mjukdelsreumatism (fibromyalgi) har ryckt fram som något av en ny folksjukdom. Andra reumatiska sjukdomar är ryggradsreumatism, bindvävsreumatism och polymyalgia reumatica (reumatisk kärlsjukdom) för att nämna några vid sidan om ledgångsreumatiska besvär.

En bild av reumatismens omfattning får man i det förhållandet att enbart Bohuslän har ca. 20 000 reumatikersjuka.

Reumatism uppträder i skilda åldersgrupper. Tyvärr drabbar sjukdomen även barnen. Cirka 1 000 barn har reumatism och ungefär 170 barn insjuknar varje år. Det är viktigt att just barnens situation observeras och att allt göres för att motverka handikapp och att trygga förutsättningar för ett så rikt liv som möjligt. Kurser och läger för barn och ungdom fyller här en stor uppgift likaså information till skolor, fritids- och daghem. För reumatikergrupperna i stort, och inte minst för unga drabbade, behövs en fördjupad utbildning för läkare och sjukgymnaster, och en ökad vetenskaplig forskning.

Som känt är, leder reumatism i många fall till livslånga handikapp. Tyvärr har lösningen i många fall varit förtidspensionering – istället för arbetsmarknadsinsatser. Den i hälso- och sjukvårdslagen befintliga portalmeningen om att "målet för hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen" kommer många gånger på avstånd för såväl enskilda sjuka som grupper med kroniska tillstånd av värk och andra besvär. Ett exempel på detta är svårigheten för den enskilde att få medicinskt motiverad vård i utlandet – en vårdform som är mycket aktuell inom det reumatologiska området.

Ser man till rehabiliteringssidan för olika reumatiska sjukdomar, finns det i Sverige två sjukhus, i Östersund och i Spenshult (Halland) som har program för vård och rehabilitering. Dessa sjukhus spelar en viktig roll, trots begränsade resurser. Här behandlas patienter, för att ta ett exempel, som har Bechterews sjukdom. Det rör sig om intensiva rehabiliteringsperioder på 4–6 veckor med dagliga behandlingar.

Barnreumatologi finns idag som specialitet endast i Lund. Av flera skäl

torde det vara nödvändigt att denna specialitet ges utrymme och resurser med en vårdenhet i annan del av landet, för att lätta på situationen i Lund.

Vi har i denna motion parentetiskt berört Bechterews sjukdom; som enkelt kan beskrivas som ryggradsreumatism. Man beräknar att det finns 80 000 patienter i landet med denna sjukdom, som till största delen drabbar män. Den sätts ofta i samband med andra sjukdomar, t.ex. psoriasis, eller inflammatoriska tarmsjukdomar. De flesta av patienterna klagar på ryggsmärtor och stor trötthet. Sjukdomen debuterar i allmänhet i 20-30-årsåldern. En tidigt ställd diagnos kan hjälpa patienterna till ett någorlunda liv, men det finns idag ingen bot för sjukdomen. Effektivaste hjälpmedel synes motion och fysikaliska aktiviteter i olika former vara.

Man vet att Bechterews sjukdom är vanligare i kallare länder och att den är ärftlig. Man vet också att sjukdomsförloppet är allvarligare ju yngre man är när man drabbas.

Som framhållits ovan är det viktigt med en tidig diagnos, smärtorna kan debutera redan i tonåren. Resurser måste därför sättas in på mer forskning om sjukdomen och kartlägga vägarna till en så tidig och säker diagnos som möjligt.

Sammanfattningsvis ser vi de reumatiska sjukdomarna som ett gissel för de människor som drabbas därav. Samhället måste här visa omsorg och ge resurser som vänder handikapp till aktivitet och hälsa.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av utökad forskning på det reumatologiska området,
2. att riksdagen hos regeringen begär en utredning om behovet av ytterligare en vårdenhet i barnreumatologi,
3. att riksdagen hos regeringen begär en kartläggning av Bechterews sjukdom i syfte att främja tidig upptäckt av sjukdomen.

Stockholm den 19 januari 1990

Leif Olsson (fp)

Kenth Skårvik (fp)